

Op 24 en 25 april vergaderde de Generale Synode van de PKN in Lunteren. Als afgevaardigde van de classis Edam-Zaandam was ik erbij aanwezig. Een impressie.

Soms is zo'n vergadering een lange zit, zo voelt het tenminste als er thema's aan de orde zijn, waar ik niet echt warm voor loop. Dat is mij overigens nog maar zelden overkomen op de synode. Er gebeurt echt wat en het raakt bijna voortdurend aan de vragen, kansen, verlegenheden, verwachtingen van de plaatselijke gemeente. Je voelt heel sterk, dat je je basis hebt in de gemeente, maar deze gemeente maakt deel uit van een veel breder verband: de PKN. Maar onze kerk is zelf weer deel van een veel groter geheel. Daarom was het bijzonder dat de secretaris generaal van de Wereldraad van Kerken, dr. O.F. Tveit, aanwezig was, ons toesprak en ons deelgenoot maakte van het **oecumenische thema** van de komende jaren *'Pelgrimage naar gerechtigheid en vrede'*. De wijde blik vanuit de wereldoecumene laat ook zien, dat het niet alleen tobben is met kerkelijke terugloop. Bijvoorbeeld in Azië is er een sterke opbloei van het christendom te ontdekken.

Ook de secretaris generaal van de Gemeinschaft Evangelischer Kirchen, dr. M. Bünker, sprak ons toe. Dit verband van protestantse kerken is o.a. bezig met de voorbereiding op 500 jaar Reformatie in Europa (1517-2017). Dat 'oecumene' een belangrijk punt was op deze synode, zal blijken uit het tweede deel van mijn verslag (volgend kerkblad).

Eén van de hoofdonderwerpen was de voortgezette **bezinning op het ambt**.

Daar is de synode al langer mee bezig. Het ambt in de kerk, daar bedoelen we mee het werk van predikant, ouderling (- kerkrentmeester) en diaken. Gewoon kerkelijke functies, zou je zeggen. Het werk moet gedaan worden. Maar de kerk ziet dat toch wat dieper. In deze ambten komt iets mee van het ambt van dé grote ambtsdrager Jezus Christus. Zo gezien is een ambtsdrager niet beter, hoger of machtiger dan een 'gewone' vrijwilliger. In het protestantisme kennen we ook de mooie uitdrukking 'het ambt van alle gelovigen' (vooral de lutherse traditie legt daar nadruk op). Het ambt is geen machtsfactor, maar mag iets uitstralen van de liefde en hoop die Christus de wereld aanbiedt. Het ambt is daarom meer dan gewoon een functie.

Maar in veel gemeentes is het ambt in een crisis beland. Vaak zijn gemeenteleden moeilijk te bewegen om een ambt op zich te nemen. Ambtelijke vergaderingen lijden meermalen aan geestelijke bloedarmoede. Vandaar dat de synode dit hoog op de agenda zet.

Deze keer lagen er **zeven brieven over het ambt** op tafel, geschreven door de scriba van de synode. Een brief aan de plaatselijke gemeente, de kerkenraad, de ouderling (- kerkrentmeester) en diaken, de predikant, de leden van de classicale vergadering, de bisschoppenconferentie, en de missionair werker en pionier. De synode is geen applausmachine en dus was er, naast veel waardering, ook nogal wat kritiek. Onze scriba ds. Arjan Plaisier is een goedmoedig mens, weet de opmerkingen steeds weer in een breed kader te plaatsen en zegde ruimhartig toe de kritiekpunten in een definitieve versie te verwerken. Hem inmiddels enigszins kennende, gaat hem dat ook lukken. Te zijner tijd komen deze brieven ook bij ons terecht (o.a. kerkenraad, classis), en dan moeten we er maar eens goed over praten! Misschien lijkt dit thema u saai, maar mede door de levendige bespreking was het dat allerminst. Mooi is, dat je als synodelid ook best tijd krijgt om je mening naar voren te brengen. En dat er ook nog naar je geluisterd wordt ...

Een **hoopvol** thema: **pioniersplekken**.

Pioniersplekken zijn mogelijkheden om iets van kerk te beginnen op plekken waar vrijwel geen kerkelijk leven (meer) is. Het gaat goed met de nu bijna 25 pioniersplekken. We zagen een inspirerend voorbeeld uit Amsterdam-west: daar komt in een kroeg een groepje mensen samen om te eten, te drinken, te praten en bezig te zijn met de bijbel.

Het gaat om experimenten, soms geleid door een predikant, soms door 'leken'. Gaandeweg komt er behoefte aan het vieren van doop en avondmaal. Aan de synode werd gevraagd: is het mogelijk om de sacramenten ook te laten bedienen door een niet-predikant? De synode heeft dit vanaf nu mogelijk gemaakt, uiteraard omgeven door allerlei waarborgen.

Thema tussen **hoop en vrees**: **Binnenlandse oecumene**.

Hoe gaat het met de contacten van de PKN met bijvoorbeeld de Raad van Kerken, pinkster- en evangelische kerken, migrantenkerken, de RK kerk? Op protestants erf zijn er soms verheugende ontwikkelingen. Zo is er veel meer openheid over en weer gegroeid tussen de PKN en ooit afgescheiden gereformeerde kerken. En is er meer respect tussen PKN en pinkstergroepen. Maar in de verhouding met de RKK is het soms stroef. De paus straalt veel warmte uit, maar dat kun je van

onze vaderlandse kardinaal niet zeggen. Ook de verhouding met de hersteld hervormden (bij de fusie uit de Ned. Hervormde Kerk gestapt) ligt erg moeilijk.

Thema van **zorg**: het **categoriaal pastoraat**.

Daarmee wordt bedoeld de geestelijke verzorging in bv. de koopvaardij, gezondheidszorg, krijgsmacht, maar ook pastoraat aan doven, studenten. Bezuinigingen zijn hier aan de orde van de dag. Daarom staat veel van dit goede werk onder grote druk.

Er kwam nog veel meer aan de orde. Op de site van de PKN is daar meer over te lezen. Drie punten licht ik er kort nog uit:

Samenwerking Kerk in Actie en ICCO

(Interkerkelijke Coördinatie Commissie Ontwikkelingssamenwerking)

Deze samenwerking is de laatste jaren geïntensiveerd. Zorg van de synode is of de typisch kerkelijke poot van Kerk in Actie voldoende herkenbaar is in dit grotere geheel. En of er voldoende middelen vrijgemaakt (kunnen) worden voor kleinere projecten die ten goede komen aan de allerarmsten. De synode kreeg van vertegenwoordigers van deze organisaties de indruk dat de samenwerking goed verloopt en er geen reden is tot zorg. Toch zal de synode dit blijven volgen.

Hydepark/Roosevelthuis

De nieuwbouw van diaconaal vakantiecentrum en conferentieoord zal naar alle waarschijnlijkheid dit jaar kunnen beginnen, zo duurzaam mogelijk, tegen aanvaardbare kosten. De bouwtekeningen werden ons gepresenteerd. Ziet er goed uit.

Tien jaar PKN

Op 1 mei 2014 bestaat de Protestantse Kerk in Nederland tien jaar. Dat zal in september gevierd worden met een bijzondere kerkdienst in Nijkerk (in een nieuw kerkgebouw; er worden niet alleen kerken afgebroken!). In het najaar komt er een speciale predikantendag in de Nieuwe Kerk te Amsterdam.

Tenslotte

De volgende synodevergadering is op 13 en 14 november, zoals altijd live te volgen via de website van de PKN, maar ook via een gratis live blog op de website van het Reformatorisch Dagblad.

ds. Martien Pettinga
afgevaardigde classis Edam-Zaandam